

تحقیقات نشان می‌دهد که خستگی راننده یکی از عوامل مؤثر در بیش از ۲۰ درصد تصادفات جاده‌ای و بیش از یک چهارم تصادفات کشنده و جدی است.

جایزه برائیسلاوا به «مشتزن» رسید

کتاب «مشتزن» به نویسندگی و تصویرگری حسن موسوی به‌عنوان اثر اول موفق به دریافت جایزه بزرگ بیست‌وهفتمین دوره تصویرگری برائیسلاوا در سال ۲۰۱۹ شد. «مشتزن» کتابی تصویری است که دنیای پرشور قهرمانی را روایت می‌کند که در تقابل محبت و خشم گرفتار شده است و هر چه او با خشم بیشتری مشت می‌زند، دنیایش کوچک‌تر می‌شود تا این که دیگر اثری از آدم‌های اطرافش نمی‌ماند، انسان دوستی و کنترل خشم و قدرت، پیام مهمی است که تصویرهای متفاوت را به مخاطب یادآوری می‌کند. دوسالانه تصویرگری برائیسلاوا یکی از قدیمی‌ترین رویدادهای بین‌المللی تصویرگری کتاب کودک در کنار جایزه هانس کریستین آندرسن، از مهم‌ترین جوایز تصویرگری کتاب‌های کودک و نوجوان است.

نامزد شدن در جایزه آسترید لیندگرن هم اعتبار است

این جایزه برای یک دوره فعالیت است و برای یک‌سال یا یک اثر نیست. می‌توان گفت از این نظر شبیه به جایزه نوبل است. جایزه نوبل هم برای سال‌ها فعالیت آن نویسنده، تاثیرگذاری او بر روند ادبیات، ایجاد سبک و در حقیقت پایبندی به معیارهایی است که آن جایزه مدنظر دارد. به‌هر حال برای آریه جایزه معیارها و اصولی وجود دارد و اگر نویسنده‌ای با توجه به آن معیارها فعالیت کرده باشد، او را نامزد و انتخاب می‌کنند.

• تاکنون از میان نامزدهای ایرانی کسی انتخاب نشده، به نظر تان شانس برنده شدن این جایزه برای ایرانیان نامزد شده چقدر است؟

این جایزه کمی پیچیده است، داوران آن از همان آکادمی آسترید لیندگرن انتخاب می‌شوند و این برعکس جایزه آندرسون است. داوران جایزه آندرسون از کشورهای مختلف هستند و هر دو سال یک بار داورانش عوض می‌شوند. داوران جایزه آسترید لیندگرن با توجه به معیارهایی که دارند و پرونده‌ای که در اختیارشان قرار می‌گیرد، تصمیم‌گیری می‌کنند. در این پرونده رزومه‌ای از فرد یا نهادی که نامزد شده، وجود دارد و اگر نویسنده باشد، تعدادی از آثار او نیز ضمیمه پرونده می‌شود، در نهایت داوران با توجه به تمام این موارد تصمیم‌گیری و یک نفر را به‌عنوان برگزیده انتخاب می‌کنند.

• نامزد شدن در این جایزه می‌تواند چه تاثیری داشته باشد؟

ممکن است این جایزه نصیب ایرانیان نشود، اما به‌هر حال حضور نام این افراد در میان نامزدها مهم و تاثیرگذار است. کار کردی که این نامزد شدن دارد، اعتباری است که به نویسنده‌ها می‌بخشد، نویسنده‌ها می‌توانند تلاش مضاعفی کنند، سطح کارهایشان را بالاتر ببرند و خود را با معیارهای جهانی وفق دهند و رشد کنند. این حضور در رزومه کاری آنها در ایران هم تاثیر دارد و همین که روی جلد کتابی کنار نام نویسنده نامزد شدن در این جایزه بیاید، معتبر بوده و معیار خوبی برای خوانندگان است.

فرهاد حسن زاده، نویسنده کودک و نوجوان نامزد دریافت جایزه آسترید لیندگرن شده است. این نویسنده تاکنون جوایز داخلی و بین‌المللی بسیاری دریافت کرده و حالا برای چهارمین سال پیاپی نامزد دریافت جایزه آسترید لیندگرن شده است. درباره نحوه انتخاب نامزدها و اهدافی جایزه آسترید لیندگرن با او گفت‌وگو کوتاهی داشتیم.

• روند انتخاب کاندیدا در یادبود آسترید لیندگرن چگونه است؟

هر نهاد فعالی در حوزه ادبیات کودک و نوجوان در کشور می‌تواند برای نمایندگی انتخاب نامزدهای جایزه آسترید لیندگرن درخواست دهد. این درخواست‌ها را موسسه آسترید لیندگرن بررسی و اطلاعات اولیه آن نهاد یا سازمان را تایید می‌کند و در نهایت برای هر کشور نماینده یا نمایندگان انتخاب می‌شود. بنیاد آسترید لیندگرن نمایندگان در کشورهای مختلف دارد و این بنیاد اختیار و اجازه‌ای به نهادهای انتخاب شده داده تا نامزدهایی را برای هر دوره جایزه معرفی کنند. در ایران هم چهار نهاد شورای کتاب کودک، انجمن نویسندگان کودک و نوجوان، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان و موسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودکان این امتیاز را دارند که نامزدهای خود را برای دریافت این جایزه معرفی کنند و برای امسال هم تعدادی نامزد معرفی کرده‌اند.

• شما چند سال پیاپی نامزد دریافت این جایزه شده‌اید، این انتخاب‌ها چگونه بوده و از سوی چه نهادهایی انجام شده است؟

این چهارمین سال است که به‌عنوان کاندیدا انتخاب می‌شوم، سال نخست از طرف کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان و سه سال گذشته از طرف شورای کتاب کودک معرفی شدم. امسال از ایران هم تعدادی نامزد دریافت جایزه آسترید لیندگرن شده‌اند.

• معیار سنجی اهدای جایزه آسترید لیندگرن چگونه است؟

۱۰ نامزد از ایران برای جایزه «آسترید لیندگرن» انتخاب شدند

«با من بخوان» برای چهارمین سال نامزد جایزه آلماسد

طرح «با من بخوان» به ترویج کتابخوانی برای کودکان محروم و کودکان در بحران می‌پردازد

کشور جهان برای دریافت این جایزه رقابت می‌کند. از میان نامزدها که نویسندگان، تصویرگران، مروجان کتابخوانی و قصه‌گویان هستند، ۴۶ در صد زن، ۴۱ درصد مرد و ۱۳ درصد نهادهای کودک هستند. برنده جایزه در سی و یکم مارس ۲۰۲۰، در دو شهر استکهلم و بولونیا اعلام خواهد شد. امسال انگلیس بیشترین شمار نامزدها را دارد و در میان نامزدها نام‌های ایرانی هم به چشم می‌خورد. هوشنگ مرادی کرمانی، فرهاد حسن زاده، مهدی حجوتی، علی اصغر سیدآبادی، فرشید شفیعی، جمشید خانیان، محمدرضا شمس و نهادهای شورای کتاب کودک، کتابخانه‌های سیار روستایی (کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان) و طرح با من بخوان (موسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودکان) به‌عنوان نامزدهای جایزه یادبود آسترید لیندگرن سال ۲۰۲۰ معرفی شده‌اند. هر سال در سراسر جهان، تمام موسسات و سازمان‌های مجاز برای معرفی نامزدها تا بیست و پنجم شهریور فرصت دارند نامزدهای خود را برای دریافت این جایزه معرفی کنند. در ایران چهار نهاد «کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان»، «شورای کتاب کودک»، «انجمن نویسندگان کودک و نوجوان» و «موسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودکان» این امتیاز را دارند و نامزدهای خود را به لیندگرن معرفی می‌کنند. هیأت داوران این جایزه از میان کارشناسان برجسته ادبیات کودک سوئد برگزیده می‌شوند. اعضای هیأت داوران برای دوره‌های چهار ساله از سوی شورای ملی سوئد در امور فرهنگی (Swedish National Council for Cultural Affairs) گزینش می‌شوند. آنها هر ساله از سراسر دنیا سازمان‌هایی را که دارای گسترده‌ترین و بیشترین اطلاعات درباره نویسندگان، تصویرگران، قصه‌گویان و فعالان ادبیات کودک هستند، به‌عنوان سازمان‌های نامزد کننده منصوب می‌کنند تا نامزدهای خود را از سراسر دنیا به هیأت داوران معرفی کنند. معیارهای ارزشیابی هیأت داوران کیفیت بالای هنری (در اثر تفکر هنری و وجود داشته باشد)، احترام عمیق به ارزش‌های دموکراتیک و حقوق بشر، توجه به ارزش‌هایی که آسترید لیندگرن آنها را باور داشت، توجه به ارزش‌های انسانی و قدرانی از فعالیت‌های ادبی و هنری دارای بالاترین کیفیت است.

مهرنوش گرکانی | هنوز در گوشه و کنار جهان افراد و موسساتی برای پیدا و معرفی کردن آثاری در حوزه کتاب کودک و نوجوان که می‌تواند به بهبود زندگی کمک کند، تلاش می‌کنند. باید به جرات گفت یکی از موسساتی که تأثیر بسیاری در این زمینه داشته است، موسسه و در واقع جایزه یادبود «آسترید لیندگرن» است.

جایزه یادبود «آسترید لیندگرن» از سال ۲۰۰۲ شروع به کار کرد. این جایزه را دولت سوئد پس از درگذشت خانم لیندگرن ۹۴ ساله برای گرامیداشت خاطره او بنا نهاد. او نامدارترین نویسنده سوئد و فردی تاثیرگذار بر ادبیات کودکان به‌شمار می‌رود. لیندگرن چهره عمومی برجسته و بانفوذی بود و سهمی اساسی در بحث‌ها و گاه‌وضع قانون‌هایی در زمینه حقوق کودکان و جانوران، جنگ و سیاست خشونت‌نورزیدن و مسائل فرهنگی متفاوت داشت. هدف از پایه‌گذاری جایزه آلم، ترویج ادبیات ناب کودکان و نوجوانان جهان است و از دیگر اهداف این جایزه می‌توان به تقویت و افزایش علاقه به خواندن در کودکان و نوجوانان، کمک به ارتقای سطح ادبیات و حقوق کودک در سطح جهان، افزایش درک و تبادل بین فرهنگ‌ها و مردم، ترویج ادبیات ناب کودکان و نوجوانان جهان، قرار دادن ادبیات کودکان در کانون توجه، قدرانی از شخصیت آسترید لیندگرن و بی‌بردن سازمان‌ها و نهادهای جهانی به ارزش آثار ادبی خوب کودکان و نوجوانان اشاره کرد. جایزه یادبود آسترید لیندگرن، جایزه‌ای ادبی است که نه تنها به نویسندگان و تصویرگران داده می‌شود، بلکه قصه‌گویان، مروجان و نهادهای حوزه ادبیات کودکان و ترویج کتابخوانی نیز می‌توانند به آن دست یابند. این جایزه سالانه به یک یا بیش از یک هنرمند صرف نظر از زبان و ملیت آنان اعطای می‌شود.

آثار هنرمندان برگزیده باید افزون بر کیفیت بالای هنری، دارای ارزش‌های انسانی باشد که آسترید لیندگرن به آنها باور داشت. جایزه نقدی آسترید لیندگرن به مبلغ ۵ میلیون کرون سوئد، تقریباً برابر با ۵۸۰ هزار دلار آمریکا و ۵۸۰ هزار یورو است که آن را بزرگ‌ترین جایزه ادبیات کودکان و نوجوانان و دومین جایزه بزرگ ادبیات در جهان کرده است. هیأت داوران «جایزه آلم» در نمایشگاه کتاب فرانکفورت در هفدهم اکتبر ۲۰۱۹، فهرست نامزادان این جایزه را اعلام کردند. امسال ۲۳۷ نامزد از ۶۸

سیدآبادی: نمی‌دانم از کدام نهاد و کشور نامزد شدم!

آسترید لیندگرن شدید، درباره فعالیت‌هایتان در این حوزه بگویید. سال گذشته از طرف انجمن نویسندگان کودک و نوجوان برای دریافت جایزه آسترید لیندگرن و علاوه بر آن شورای کتاب کودک برای دریافت جایزه IBBY (جایزه‌های جدید برای ترویج کتابخوانی) معرفی شدم. امسال هم نام من به‌عنوان نامزد دریافت جایزه هست، اما نمی‌دانم از سوی چه کشور و نهادی معرفی شدم.

• ویژگی جایزه آسترید لیندگرن چیست؟

یکی از ویژگی‌های جایزه آسترید لیندگرن این است که نهادها می‌توانند در چهار حوزه نامزد معرفی کنند، اما در نهایت یک برگزیده اعلام می‌شود و تا به حال همه برگزیده‌ها در حوزه ادبیات و نوشتن بوده‌اند. البته به‌نظر من این موضوع خیلی طبیعی است که کسی که یک عمر فعالیت نویسنده‌ای داشته، بیشتر مورد توجه قرار بگیرد تا یک معلم یا مروج کتابخوانی، ولی طبیعتاً نامزد شدن در این جایزه به‌خودی خود مهم است، چون باعث می‌شود ما در سطح بین‌المللی ادبیات کودک و نوجوان فعالیت داشته باشیم و با دنیا گفت‌وگو کنیم. نکته دیگر این است که کشور ما در حوزه‌هایی از دیگر کشورهای ضعیف‌تر نیست. افراد و نهادهایی از ایران که برای ترویج کتابخوانی نامزد شده‌اند، فعالیت‌های زیادی دارند، منظم کار کرده‌اند و از نهادها و موسسه‌های خارج از کشور که کار مشابه می‌کنند، چیزی کم ندارند.

علی اصغر سیدآبادی، نویسنده و پژوهشگر ادبیات کودک و نوجوان است و تاکنون حدود ۶۰ کتاب از او منتشر شده که موضوع برخی از آنها مباحث نظری ادبیات کودک و نوجوان و باقی داستان و شعر برای کودکان و نوجوانان است. او علاوه بر جوایز داخلی و بین‌المللی که برای کتاب‌هایش دریافت کرده، چند سالی است به‌عنوان مروج کتابخوانی فعالیت می‌کند و در جایزه آسترید لیندگرن نیز به‌عنوان مروج کتابخوانی نامزد شده است. با او درباره این جایزه و نامزد شدنش گفت‌وگو کردیم.

• موسسه یادبود آسترید لیندگرن چگونه نامزدها را انتخاب می‌کند؟

دبیرخانه جایزه آسترید به برخی نهادها اجازه می‌دهد نامزد انتخاب کنند و هر کدام از این نهادها می‌توانند دو نامزد از کشور خود و دو نامزد از دیگر کشورهای معرفی کنند. در چهار حوزه نویسنده، معلم، قصه‌گو و مروج کتابخوانی امکان معرفی نامزد وجود دارد، اما در نهایت تنها یک برنده مشخص می‌شود.

• نهادها و سازمان‌ها چه نقشی در انتخاب کاندیداها دارند؟ نهادها بر اساس شناختی که از افراد و نهادهایی که در این حوزه‌ها کار می‌کنند، دارند، کارنامه دیگران را بررسی و نامزدهای خود را معرفی می‌کنند. معمولاً اسمی نامزدها در نمایشگاه فرانکفورت اعلام می‌شود.

• شما به‌عنوان مروج کتابخوانی، نامزد در دریافت جایزه

همه کودکان حق دارند کتاب‌های با کیفیت بخوانند

اسمال هم مانند سه سال گذشته برنامه «با من بخوان» از سوی شورای کتاب کودک و در عرصه جهانی از سوی سه سازمان انجمن بین‌المللی سوادآموزی (ILA) و شاخه‌های ملی IBBY در سوئیس و بلژیک (فلاندرز) به‌عنوان نامزد دریافت جایزه یادبود آسترید لیندگرن ۲۰۱۹ معرفی شد. سال ۲۰۱۶ نیز طرح «با من بخوان» برنده جایزه ترویج کتابخوانی ایبی – آساهی برجسته‌ترین و معتبرترین جایزه ترویج کتابخوانی در جهان است اکنون برنامه «با من بخوان» در ۱۹ استان ایران برگزار می‌شود و در راستای تحقق شعار «همه کودکان حق دارند کتاب‌های با کیفیت بخوانند» از مرزهای ایران فراتر رفته است و با همکاری بنیاد کودک افغانستان در مزار شریف نیز اجرا شده است.

که در هر منطقه فراهم می‌شود، دایر می‌شوند. علاوه بر آن، یکی دیگر از برنامه‌های مهم طرح «با من بخوان» یا برنامه نوزاد و نوپاست که مخاطبان آن مادرها و پدرها هستند و برای نوزادان صفر تا دو سال بر گزار می‌شود تا آثاری که خوانند کتاب بر ذهن و رشد بچه‌های گذار از همان بدو تولد صورت بگیرد. «عطاری درباره انتخاب کتاب‌های با کیفیت نیز گفت: «شعار اصلی طرح با من بخوان «کتاب با کیفیت برای همه کودکان» است. کتاب‌های با کیفیت در طرح با من بخوان را یک گروه کتاب‌شناسی انتخاب می‌کنند. این گروه کتاب‌هایی را که منتشر می‌شود، بررسی می‌کنند و بر اساس موضوع، رده سنی و شرایط منطقه رده‌بندی می‌شوند و برای ارسال کتاب‌ها تصمیم‌گیری می‌شود.»

می‌کند

طرح «با من بخوان» طرحی کلی است و درون آن طرح‌های بزرگ دیگری مانند تقویت سواد پایه، ساخت کتابخانه برای کودکان و... وجود دارد که هر کدام از آنها تاثیرگذاری خود را داشتند. عطاری درباره این طرح‌ها توضیح داد: «کارهایی که در مدارس انجام شده معمولاً تقویت سواد پایه بوده است. این برنامه در مناطقی که کودکان دو زبانه هستند، به آنها در یادگیری سواد پایه، حروف الفبا، واژه‌ها و خواندن و نوشتن کمک کرده است. علاوه بر آن با توجه به تأکید که طرح «با من بخوان» بر کتاب با کیفیت دارد، رویکرد دیگر طرح بلندخوانی کتاب‌های با کیفیت است که برای مناطق مختلف با توجه به برنامه‌های داریم، کتاب می‌فرستیم. به این صورت نیست که تنها کارگاهی برگزار شود یا برای منطقه‌ای بسته‌ای ارسال شود. معمولاً دوره‌ها بلندمدت و شامل ارسال کتاب، بسته‌های آموزشی و آموزش برای آموزگاران، کتابداران، داوطلبان و هر کسی که با کودکان کار می‌کند، است. بعد از برگزاری دوره‌ها و انجام طرح‌ها، پیگیری و بازدید نیز از روند کار انجام می‌شود. کتابخانه‌های متعددی هم داریم که انواع مختلفی دارند. طرح وارد هر مدرسه‌ای که می‌شود، نخستین اتفاقی که می‌افتد کتابخانه‌های کلاسی را دایر می‌کنیم و کتاب‌های آن با توجه به سطح و رده‌بندی سنی کلاس، تحصیلی و نیازهای مربوط به منطقه انتخاب می‌شود. دیگر کتابخانه‌های طرح، کتابخانه‌های آموزشی و محله‌ای است که با توجه به شرایط و امکانات

آنها پیام‌زود و با آنها همراهی می‌کند. دایر کردن کتابخانه و آموزش کتابخوانی در فرهنگ‌سازی کتابخوانی تاثیرگذار است و کودکان و نوجوانان را از سن کم با کتاب و کتابخوانی آشنا می‌کند. اما همراهی آنها موضوع مهم دیگری است که شاید برخی از مروجان کتابخوانی آن را فراموش کرده‌اند. در برنامه «با من بخوان» کتاب‌های مناسب به دست گروهی از کودکان می‌رسد که در شرایط معمول زندگی به این گونه کتاب‌ها دسترسی ندارند، اما این تنها کاری نیست که «با من بخوان» انجام دهد. هوزاد عطاری، هماهنگ کننده پروژه‌ها در طرح «با من بخوان» از شروع کار و گسترش آن و حضور در جایزهای بین‌المللی به «شهروند» گفت: «طرح با من بخوان ابتدا از سال ۸۹ در کوره‌پزخانه محمودآباد شروع شد و بعد از آن با همکاری آموزش و پرورش استان خراسان جنوبی در پیش دبستانی‌ها و دبستان‌های مناطق مختلف استان گسترش یافت. بعد از گذشت حدود دوسال مناطق دیگر مثل استان‌های سیستان و بلوچستان، لرستان و... نیز تحت پوشش طرح با من بخوان قرار گرفتند تا امروز که به ۲۱ استان رسیده و طرح در آنها اجرا می‌شود.»

برنامه «با من بخوان» می‌کوشد نوجوانان داوطلب را تشویق کند تا بخشی از مسئولیت‌های کتابخانه‌ها را برعهده بگیرند. مشارکت کودکان و نوجوانان در اداره امور کتابخانه‌ای که متعلق به خودشان است، فرصت تصمیم‌گیری، همکاری و استقلال را برایشان فراهم و احساس مسئولیت آنان را تقویت

«با من بخوان» طرحی برای خواندن، برای با هم خواندن. «با من بخوان» می‌خواهد همه بتوانند بخوانند؛ طرحی که موسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودک کان از سال ۱۳۹۰ را پایه‌شعار «همه کودکان حق دارند کتاب‌های با کیفیت بخوانند» بنا نهاد تا واقعا همه بتوانند کتاب بخوانند، کتاب با کیفیت و درست. «با من بخوان» می‌خواهد کودکان با هم بخوانند، بزرگ‌ترها برای کودکان بخوانند، با آنها هم‌خوانی کنند، بلندخوانی کنند و آنها را به داستان‌ها ببرند.

«کتاب را باز کردم و شروع کردم به تصویر خوانی کتاب. از کودکان پرسیدم: چه جانوری در تصویر کتاب می‌بینید؟ بچه‌ها یکی یکی جانوران را نام بردند؛ قورباغه، اردک، ماهی، گربه! پرسیدم: اسم گربه داستان ما چه بود؟ همه با هم گفتند: سی‌بی‌لک! این بخشی از گزارش بلندخوانی در خانه توانمندسازی منطقه قلع‌مهرغی تهران است. مربیان «با من بخوان» به مراکز و مناطق مختلف می‌روند و با بچه‌ها می‌خوانند. از آنها می‌خواهند در خواندن شریک شوند. به آنها آواها را آموزش می‌دهند. آنها را به مشارکت دعوت می‌کنند و در نهایت آنها نه تنها داستان را می‌شنوند، بلکه در کنارش بازی کرده‌اند و آموزش دیده‌اند. باید گفت یکی از کارهای مهمی که در سال‌های اخیر در حوزه کتاب و ادبیات کودک و نوجوان انجام شده، برنامه ترویج کتابخوانی است. ترویج کتابخوانی تنها این نیست که کودکان را به کتاب خواندن دعوت کنیم. آنها نیاز به کتاب دارند؛ نیاز به کسی که پرسش‌هایشان را پاسخ دهد، به